

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatueudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 40:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af arv og gave.

Af Kofod-Svendsen (KRF) m.fl.
(Fremsat 10/10 90).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Som reglerne er i dag, er der mulighed for, at arv, der tilfalder velgørende institutioner, belastes med en lavere arveafgift end anden form for arv. Teknisk er det lavet sådan, at skatteministeren er bemyndiget til at nedsætte arveafgiften fra 35 til 12 pct. af arv, der tilfalder velgørende institutioner.

Kristeligt Folkeparti ønsker nu, at skatteministeren skal bemyndiges til helt at fritage sådanne institutioner for arveafgift, således at gaver og arv afgiftsmæssigt ligestilles.

Regeringen er enig med forslagsstillerne i, at disse velgørende institutioner løser en række opgaver på det sociale og det sundhedsmæssige område og i øvrigt også på andre områder, og der er i allerhøjeste grad grund til at påskønne det arbejde, der udføres fra disse institutioners side.

Reglerne er i dag indrettet sådan, at kun gavgiverens nærmeste slægtninge betaler gaveafgift, mens alle andre gavemodtagere betaler indkomstskat. Når langt hovedparten af de velgørende institutioner ikke betaler skat, skyldes det altså, at de har en indkomst, der ikke er tilstrækkelig høj til at blive beskattet, og den side af retstilstanden tror jeg såmænd nok at disse foreninger og institutioner er godt tilfredse med.

Regeringens konklusion er den, at selv om disse institutioner udfører et påskønnelsesværdigt arbejde, finder regeringen ikke, at tiden er inde til at nedsætte indtægterne af arveafgiften med 35-40 mio. kr., som er det, det ville koste at gennemføre Kristeligt Folkepartis forslag. Det er jo under alle omstændigheder nødvendigt at foretage en prioritering af, hvor eventuelle lettelser skal sættes ind, hvis der kan findes finansiering for dem, og i den prioriteringsliste finder regeringen ikke at dette forslag har højeste prioritet.

Regeringen kan derfor ikke give sin tilslutning til det foreliggende forslag.

Pia Gjellerup (S):

Fra Socialdemokratiets side har vi principielt den holdning, at der skal være en mulig ligestilling på dette område, altså afgiftsfritagelse, mellem gave og arv. Her er der nogle forskellige regler, alt efter om det er skattepligtige eller ikke skattepligtige institutioner, der modtager disse gaver eller arv, og det er afhængigt af deres indkomstforhold.

Hvis man stiler mod en principiel ligestilling, som er det, forslaget lægger op til, synes vi fra Socialdemokratiets side, at der også ville være grund til at se på en anden del af det, forslaget rejser, nemlig selve det nåleøje, som man kan sige at de pågældende institutioner skulle udvælges i forhold til.

Hvad dette angår, er det angivet i lovforslaget, at man tænkte sig at tage udgangspunkt i ligningslovens § 8 a. Vi vil gerne under udvalgsarbejdet se på, om det ikke ville være mere rimeligt og hensigtsmæssigt og meget mere præcist virkende, om vi i højere grad skelede til de regler, der gælder for løbende ydelser, med henblik på at overveje, om det ikke ville være rimeligt at lave denne ligestilling mellem gave og arv med hensyn til afgiftsfritagelse.

Denne holdning hos Socialdemokratiet skyldes, at vi har kunnet iagttage, at det i de allersejeste år er blevet en del vanskeligere for de pågældende almenvelgørende institutioner at skaffe sig indtægter i det tidligere kendte omfang. Der er nogle enkelte almenvelgørende institutioner, som takket være en, jeg havde nær sagt meget aggressiv markedsføring – det er ikke noget helt velvalgt udtryk, men noget i den stil – har kunnet opretholde rimelige indkomster dels i form af gaver, dels i form af arv.

[Pia Gjellerup]

Men ganske mange institutioner, som det vil være rimeligt at støtte på baggrund af det nyttige arbejde, de udfører, har et problem med indtægtsgrundlaget, og dem kunne Folketinget komme i møde med en ændring af loven og med en om muligt mere præcis udvælgelse som skitseret, altså med en relation til reglerne for løbende ydelser.

Vi vil derfor være åbne over for en drøftelse af forslaget. Vi mener ikke, det er så præcist, som det skulle være, men vi vil gerne se på indkomstforholdene for de pågældende institutioner og på en om muligt mere præcis udvælgelse, og det vil udvalgsarbejdet være særdeles velegnet til.

Else Theill Sørensen (KF):

I Det Konservative Folkeparti ser vi principielt meget gerne generelt arveafgiften sat ned til et lavere niveau, men der er en lang række opgaver, som står meget længere oppe på vores ønskeseddel, vores prioriteringsliste, når det gælder om at sætte de offentlige indtægter ned. Derfor kan vi på trods af vores sympati for tanken desværre ikke støtte dette forslag fra Kristeligt Folkeparti om at nedsætte 12 pct.-afgiften.

Det er da helt rigtigt, som det anføres i bemærkningerne, at disse organisationer på en lang række områder løser sociale og sundhedsmæssige opgaver. Der er sikkert også mange af dem, der løser dem på en meget fornuftig måde og måske også på en økonomisk god måde, men i hvilket omfang disse organisationer ville kunne forøge deres sociale eller sundhedsmæssige indsats, fordi vi nu fjernede denne 12 pct.s afgift, synes jeg er lidt tvivlsomt, og i hvert fald må vi vel nok være realistiske og sige, at der ikke er ét eneste sted, vi med rimelighed ville kunne sætte en bevilling så meget som 1 mio. kr. ned, fordi vi nu lempede denne afgift. Vi skulle altså hente disse penge et andet sted, og derfor har vi som sagt ikke på nuværende tidspunkt fundet grundlag for at støtte forslaget, selv om vi altså har sympati for det.

Birte Lau Pedersen (SF):

Socialistisk Folkeparti er umiddelbart positivt indstillet over for forslaget. Vi synes, det lyder både logisk og sympatisk at ophæve forskellen vedrørende afgift på gaver givet i levende live og de testamentariske bestemmelser.

Vi er også enige med forslagsstillerne i, at mange frivillige organisationer og foreninger løser vigtige opgaver, som ellers ikke ville blive løst, og vi vil gerne være med til at støtte det arbejde på den måde, som bliver nævnt her i forslaget, ved at vi indirekte kommer til at give de pågældende organisationer og foreninger flere penge.

De betænkeligheder, vi kunne have, går snarere i retning af, om dette forslag åbner for nye skattefiduser, og det er et af de spørgsmål, vi gerne vil have undersøgt under udvalgsbehandlingen. Det drejer sig om fondsbeskatningen, skattepligtige over for skattefrie fonde osv.

Endvidere kunne det måske også være på sin plads at drøfte, hvad der i det hele taget ligger i begrebet »velgørende og almennyttige formål«. Således virker det ikke lige gennemskueligt, hvad alle de foreninger egentlig laver, som er opført i oversigten i Told- og Skattestyrelsens cirkulære, som der henvises til i bemærkningerne. Jeg kan f.eks. nævne Landsforeningen Arbejde Adler, Dansk Faldskærms Union, Fondet for Forsøg med Sukkerroedyrking, Vegetarernes Omsorgs- og Støtteforening og foreningen Værn om Danmark.

Endelig kunne vi ønske, at bestemmelsen afbureaukratiseres, således at afgiften simpelt hen faldt væk og ikke skulle igennem en skatteministeriel behandling først, sådan som der står i indledningen til stk. 4.

Men som sagt kan vi tilslutte os hovedsigtet i forslaget fra Kristeligt Folkeparti, sådan som vi forstår det.

Svend Heiselberg (V):

Venstre har stor sympati for den næstekærlighed, der ligger i lovforslaget, men ligesom bl.a. skatteministeren skønner heller ikke vi, at vi har råd til at støtte lovforslaget endnu. Efter min mening er det i det hele taget uretfærdigt, at man skal beskattes af opsparede midler. Det burde man slet ikke blive. Men forholdene er jo sådan i dag, at vi må prioritere, hvor vi skal sætte ind med afviklingen af skatter, og vi har altså valgt et andet område, hvor vi mener det er mere værdifuldt. Det kan da være, at vi engang kan vende tilbage til det ellers meget fornuftige lovforslag, Kristeligt Folkeparti har fremsat, men på nuværende tidspunkt må vi afvise det.

Glistrup (FP):

Arveafgiftsloven, hun er et gammelt hus, som i allerhøjeste grad trænger til en renovering og hovedstandsættelse fra kælder til kvist. Derfor er det noget betænkeligt, når man i enkeltforslag som det, vi behandler her, tager en enkelt lille detalje ud af et system, som jo er skrevet faktisk tilbage engang i det 18. århundrede, for det er jo sandheden om vores arveafgiftslov i den nuværende formulering, senest gennemset omkring 1922.

Den regel, som man har fundet på at ville ændre fra Kristeligt Folkepartis side, er ikke ligefrem et af de bærende elementer, og det hele ville derfor ikke styrte sammen, hvis man ændrede den på den foreslåede måde. Da vi jo allerede har den bureaukratiske lovregel, at skatteministeren skal se på de enkelte sager for at vurdere, om han kan yde den store gunstbevisning at nedsætte arveafgiften til 12 pct., ville det ikke medføre umådelig meget ekstra bureaukrati, om han skulle få beføjelse til at nedsætte den til 0 pct. Og med de statsunderskud, som regeringen opererer med på 30 mia. kr. eller 40 mia. kr., eller hvor meget det nu bliver, virker det vel heller ikke aldeles fortvivlende at skulle rokere med 35 mio. kr.

Det er selvfølgelig en fordel, når man fører den økonomiske politik, som den siddende regering gør, at man kan tage lettere på 35 mio. kr., for det ligger jo alligevel langt inden for fejlmarginen på det statsunderskud, der under alle omstændigheder vil være.

Vi kan da også være fuldstændig enige med Venstres og De Konservatives ordførere, når de her siger, at det er nogle skatter, de ikke kan lide. Men kunne man ikke i stedet for have formuleret sig på den måde, at man overhovedet ikke kan lide skatter – hr. Svend Heiselberg nikker – for det hjælper jo ikke meget at sige, at man ikke kan lide lige præcis den skat, vi her taler om, når man stort set ikke kan lide nogen som helst typer af skatter.

Men hvis man endelig i anledning af den tilstundende jul skulle finde frem til, hvor man kunne gøre godt med de 35 mio. kr. inden for vort skattesystem, tror jeg, man hellere skulle rette blikket mod den stempellov, vi behandlede under den foregående sag på dagsordenen, andre kapitalvindingsskatte regler eller afskrivningsloven, som regeringen med lovforslag nr. L 3 vil forringe yderligere, skønt der er behov

for at forbedre den for at give yderligere konkurrencedygtighed. Og der var måske også andre steder inden for arveafgiftsloven, f.eks. kunne der måske være grund til at nedsætte arveafgiftssatsen på 90 pct. til 89,8 pct. for dog trods alt at komme et skridt i den rigtige retning ved at bruge disse penge på anden måde.

Og når vi nu behandler denne § 3, stk. 4, i arveafgiftsloven, rejser der sig også det spørgsmål, om det er rimeligt, at den skatteminister, som f.eks. i forbindelse med lovforslag nr. L 2 fra sidste samling var så ivrig efter at ændre de fortvivlende regler fra enevældens tid om, at det er de høje excellencer, der skal finde ud af, hvem der skal betale skat, eller hvem der ikke skal betale skat her i landet. Reglerne er udformet sådan, at skatteministeren kan fritage dem, han kan lide. Hvis man f.eks. har fru Kirsten Lees opfattelse af flygtningespørgsmål, kan man betragte flygtningevenner som velgørende formål, og hvis man har fremskridtsopfattelsen af flygtningespørgsmål, kunne man mene, at Den Danske Forening var et langt mere velgørende formål osv.

Det bør ikke være den til enhver tid siddende politiske skatteminister, hvad enten han som i øjeblikket er fra Venstre eller som i fremtiden fra Fremskridtspartiet, der skal afgøre, hvem der kan blive fri for at betale skat, og hvem der skal betale skat. Det er en lidt forældet opfattelse.

Nå, så lykkedes det mig at få talt om dette lille forslag helt frem til, at den røde lampe lyste. Nu må jeg holde op.

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg skal på Det Radikale Venstres vegne forsøge at udføre det kunststykke, der hedder at komme med en positiv afvisning af dette lovforslag.

I Det Radikale Venstre er vi tilhængere af arveafgift og andre former for afgifter og skatter i det omfang, det er nødvendigt for at skaffe staten nogle indkomster. Men der er naturligvis også nogle faktiske forhold i jernindustrien, som vi bliver nødt til at tage i betragtning, og dette lille forslag, som skulle være til gavn for nogle velgørende institutioner, er vi da godt klar over bygger på nogle reelle vanskeligheder i samfundet.

Vi får mange henvendelser i disse måneder fra organisationer og foreninger, som tidligere

[Ellisabeth Arnold]

har kunnet skaffe penge ved hjælp af lotterier, indsamlinger, basarer osv., men som nu pludselig oplever, at pengene er begyndt at tørre ud, fordi vi herinde i Folketinget har vedtaget lotto, kasino, præmieopsparingsordninger og andre former for opsparring, som dræner folks likviditet, og som betyder, at mange af de små organisationer, der før i tiden har kunnet klare sig med frivillige bidrag, nu ingenting får og har meget svært ved at klare sig, uanset at de har mange gode formål og udfører et stort socialt og kulturelt arbejde, som kan komme mange til gode.

Der er altså et reelt problem for de små organisationer, og derfor synes jeg, Kristeligt Folkeparti skal have ros for, at de fremsætter dette forslag, så vi i hvert fald kan få en diskussion om spørgsmålet.

Til gengæld må jeg også sige, at den beskrivelse, som hr. Glistrup netop har givet af, hvordan man sondrer mellem foreninger, som bør kunne få en sådan fritagelse, helt klart beskriver, hvad det er for et problem, vi står over for, som fru Pia Gjellerup også omtalte tidligere, nemlig nåleøjet. Hvor stort skal det være, det nåleøje? Skal det være en stoppenål, eller skal det være en synål? Det er jo helt klart meget vanskeligt at sondre imellem, hvad der er gode formål, og hvad der ikke er helt så gode formål.

Derfor kan jeg sige, at vi under udvalgsarbejdet vil gå alvorligt ind i diskussionen; vi vil stille spørgsmål, og vi vil diskutere sagen for at se, om vi kan komme længere med det. Men foreløbig må vi på det nuværende grundlag desværre sige nej.

Emmert Andersen (CD):

Ligesom det gjaldt det foregående lovforslag på dagsordenen, kan CD's ordfører i sagen, fru Bente Juncker, ikke være til stede.

Jeg skal på CD's vegne udtale, at vi er overordentlig sympatisk indstillet over for lovforslaget, og at vi meget gerne vil medvirke til at få det gennemført; i hvert fald vil vi deltage positivt i udvalgsarbejdet.

Lysholm Christensen (KRF):

Jeg skal indledningsvis takke for – med den radikale ordførers formulering – den positive afvisning, som er kommet fra de fleste partiers side. Det er naturligvis beklageligt, at vi ikke kan se frem til at få dette forslag gennemført nu

i den foreliggende form, men jeg må da glæde mig over de mange positive tilkendegivelser, der er kommet fra forskellige sider, og jeg skal komme med nogle kommentarer til de forskellige indlæg, der har været.

Ministeren var inde på, at regeringen er enig i, at disse institutioner løser en lang række opgaver, og der blev også udtrykt anerkendelse af det arbejde, der gøres.

Men skatteministeren nævnte, at institutionerne er godt tilfredse med den skattefritagelse, de har på gaver, og det lå ligesom i ordene, at man måske så også burde være tilfreds med, at der er en afgift på arv.

Dertil vil jeg gerne sige, at det jo ikke er for institutionernes skyld, at vi har fremsat dette forslag. Det er af hensyn til det gode formål, altså de personer og det hjælpearbejde, der bliver sat i gang; det er jo ikke institutionerne som sådan, der skal have fordel af dette her.

Vi er godt klar over, at man må lave en prioritering, når det gælder brug af statens finanser. Vi havde gerne set, at regeringen havde prioriteret denne sag højere, så det var kommet med. Vi mener, det er en vældig billig form for socialt arbejde. Det er ofte meget billigere, end staten kan udføre det, og jeg tror også, der ligger en masse forebyggelse i dette her, som i den sidste ende sparer staten for en lang række udgifter.

Til den socialdemokratiske ordfører, fru Pia Gjellerup, skal jeg også lige knytte et par kommentarer. Det er rigtigt, at nåleøjet udgør et problem. Jeg tror imidlertid, Folketinget skal være uhyre varsom med at lave dette nåleøje for lille. Jeg ved godt, at ordføreren ikke var inde i overvejelser om, hvad der er godt eller dårligt, men jeg mener, det i høj grad må være yderne, der er medbestemmende her, og så må vi selvfølgelig opstille nogle regler for, hvordan pengene skal anvendes. Vi skal ikke have åbnet nye muligheder for misbrug og skattetænkning og den slags, men formålets værdi skal vi passe på ikke at sætte for snævre grænser for her fra Folketingets side.

Jeg er også enig med fru Pia Gjellerup i spørgsmålet om disse institutioners vigende muligheder for at skaffe sig indtægter. Det ser vi med stor alvor på, og det er ikke uden sammenhæng med de love, der er vedtaget her i Folketinget om lotto, præmieopsparing og andre initiativer af den art. Det er meget beklageligt, hvis disse velgørende organisationer får indskrænket deres muligheder for at arbejde.

[Lysholm Christensen]

Endvidere skal jeg lige knytte et par kommentarer til fru Else Theill Sørensen, som siger, at vi ikke har pengene til dette her. Det falder jo godt i tråd med skatteministerens udsagn, og jeg må beklage, at Det Konservative Folkeparti ikke sætter denne sag højere på prioritetslisten, end man har gjort.

SF's ordfører, fru Birte Lau Pedersen, gjorde en interessant bemærkning om, hvad der skjuler sig bag ved de forskellige formål, som man kan finde i listen over modtagere efter § 8 a. Nu skal jeg ikke gøre nøjere rede for det her, men jeg vil lige kommentere et enkelt formål, der blev omtalt, nemlig det formål, der hedder »Arbejde Adler«. Det er jo et gammelt udtryk, og umiddelbart kan man måske ikke forstå, hvad der ligger bag det. Denne forening gør imidlertid faktisk et godt stykke arbejde for det, vi kalder for »landvejens færende svende«. Det startede med, at disse mennesker, som ikke ønsker fast bopæl, kunne komme ind og hugge noget brænde og få noget mad og en seng at sove i som betaling for det arbejde, de havde udført. Og så vidt jeg ved, har man i øjeblikket 3 institutioner tilbage, hvor man kan deltage i arbejdet i gartneri og på anden måde og dermed gøre sig fortjent til at få et værelse, hvor man kan opholde sig så længe, som man har lyst til – et ganske udmærket stykke arbejde, som jeg heller ikke tvivler på at SF's ordfører vil anerkende. Der kan jo godt somme tider skjule sig et godt formål bag en gammel betegnelse.

Jeg vil takke SF's ordfører for de pæne ord om vores forslag; vi synes, at det er helt fint, at man får undersøgt, om der skulle ligge nogle muligheder for skattefiduser i forslaget. Det er naturligvis ikke vores hensigt, at der skal være mulighed for den slags.

Hr. Svend Heiselberg ville gerne være med til at vende tilbage til forslaget på et senere tidspunkt. Det skal vi huske, for vi mener, at det er et virkelig godt formål, og hvis vi ikke kan få det gennemført nu, kommer vi nok med det en anden gang igen, så vi vender tilbage til det tilsagn fra Venstres side.

Heller ikke hr. Glistrup kunne støtte lovforslaget, hvilket jeg må beklage.

Jeg skal takke fru Elisabeth Arnold for den positive afvisning. Også her fik vi nogle bemærkninger om de velgørende institutioners muligheder for at samle penge i disse tider. Jeg håber, det vil være muligt at få rettet op på det

forhold, således at kilderne ikke tørrer helt ud til disse mange gode formål.

Konklusionen må jo blive, at der var mange positive bemærkninger, men at det kneb lidt med den konkrete tilslutning. Det beklager jeg, men nu ser vi frem til, at der bliver stillet nogle opklarende spørgsmål i udvalget, og jeg takker for ordførernes indlæg.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 55:

Forslag til lov om æg og ægprodukter.
Af landbrugsministeren (Tørnæs).
(Fremsat 31/10 90).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Eva Fatum (S):

Dette lovforslag fra landbrugsministeren er en ramme- og bemyndigelseslov i ordets bogstaveligste forstand, hvilket giver ministeren beføjelser og afføder udsendelse af mange efterfølgende bekendtgørelser. Dette er vi jo ikke uvante med fra de forskellige ministres side. Nogle af de paragraffer, hvorefter landbrugsministeren kan fastsætte, afgøre, pålægge, meddele, tilkendegive osv., ønsker vi derfor fra Socialdemokratiets side at se nærmere på under det kommende udvalgsarbejde.

Dette arbejde skal selvfølgelig ses i lyset af de gældende EF-direktiver. Jeg kan af bemærkningerne til lovforslaget forstå, at regeringen bl.a. har lagt et ønske om afbureaukratisering til grund for disse ændringer af gældende lov. Jeg har derfor nogle spørgsmål, som ministeren